

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Chủ Nhật, ngày 12/04/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 398: Cả đời chân thành không có hư ngụy

Cả đời chân thành không có hư ngụy là đời sống của Phật Bồ Tát. Nếu ai có thể có đời sống này thì họ sẽ chuyển phàm thành thánh. Phật Bồ Tát cả đời chân thành không có hư ngụy còn chúng sanh chúng ta cả đời hư ngụy, không có chân thành. Đó là lý do vì sao phàm phu vẫn mãi là phàm phu. Hòa Thượng nói một câu rất thấm thía: *“Đó là do tại bạn không muốn làm, không chịu làm mà thôi!”* Chúng ta không chịu làm Phật, Bồ Tát mà vẫn cứ muốn làm phàm phu. Đó là khi chính mình cứ để những tập khí xấu ác dấy khởi, dẫn dắt. Nếu chúng ta chịu rời xa những tập khí đó và y theo giáo huấn của Phật Bồ Tát Thánh Hiền mà làm thì chắc chắn chúng ta sẽ chuyển đổi tốt hơn.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng nhắc nhiều đến Tổ Sư Ấn Quang. Ngài nói: ***“Tổ sư Ấn Quang cả đời tiết kiệm, tích phước”***. Chúng ta phải tham thấu để hiểu rằng tiết kiệm, tích phước là đối với chính mình còn với người, chúng ta phải rộng lượng, khoan dung. Người xung quanh chúng ta sẽ rất khó chịu nếu chúng ta dùng thái độ tiết kiệm, tích phước trong ứng xử đối với họ. Hòa Thượng khẳng định: ***“Tổ Sư Ấn Quang là tấm gương rất gương rất tốt cho người hiện đại. Ngài cả đời chân thành đối nhân xử thế tiếp vật, không có chút nào là hư ngụy.”***

Ấy vậy mà chúng sanh chúng ta thời hiện đại lại đóng vai giả mà như thật, khiến mọi người không nhận ra vì sự vi tế của nó. Tuy nhiên, chúng sanh có thể lừa mọi người nhưng họ không lừa được chính mình vì họ biết rất rõ chính mình không có tâm chân thành mà là tâm hư ngụy. Hòa Thượng đã lấy hình ảnh một vị đại đức tu hành - Tổ Sư Ấn Quang - làm tấm gương. Ngài là Tổ sư nhưng cả đời tiết kiệm, tích phước và chân thành không có chút hư ngụy nào. Ấn Tổ có một câu nổi tiếng là: *“Chân thành tự khả chuyển phàm tâm. Niệm Phật phương năng tiêu túc nghiệp.”*

Chúng ta hãy quán sát lại chính mình xem cả đời mình có tiết kiệm, có tích phước không? Chúng ta tận lực hưởng hết những phước mà mình đang có và còn tự cho rằng mình đáng được thừa hưởng. Đây là sai lầm! Người không biết tiết kiệm, tích phước thì phước báu sẽ nhanh chóng tiêu hết.

Theo Ấn Tổ, chân thành sẽ giúp chúng ta chuyển tâm phàm và niệm Phật thì có thể tiêu được nghiệp. Điều quan trọng là chúng ta có tin được điều này hay không đặc biệt khi gặp bệnh khổ, gặp chướng ngại, niềm tin này rất dễ bị lung lay. Chúng ta xây dựng niềm tin của mình cũng như xây móng của một tòa nhà, có thể chống chọi được bão, chịu đựng được những trận động đất. Gió bão hay động đất chính là khi chúng ta gặp chướng ngại, khi cận tử nghiệp đang đến gần. Lúc này, chúng ta có giữ được niềm tin hay không? Bình thường thì chúng ta tin sâu, nguyện thiết nhưng khi bệnh khổ đến, chúng ta lại mong hết bệnh và rất sợ chết. Đây chính là chướng ngại lớn nhất và cũng là chướng ngại sau cùng khi chúng ta sắp rời khỏi thế gian này. Cho nên hằng ngày, chúng ta phải xây dựng tín tâm với Tịnh Độ.

Trong đời nhân xử thế tiếp vật, Hòa Thượng dạy rằng: ***“Khi chúng ta nói chuyện với mọi người hằng ngày, từng câu, từng chữ đều là lời chân thật, không tăng bốc, không hạ thấp người khác. Chúng ta nhìn thấy người ta làm đúng thì tán thán. Nếu nhìn thấy người ta làm sai thì phải chân thành nhắc nhở, thậm chí là quở phạt. Đây đều là giáo huấn. Có những người họ làm không đúng nhưng chúng ta cũng không nói lời nào vì biết họ không sửa nên dù nói cho nhiều cũng không ích gì.”***

Nếu người ta có tu dưỡng thì bạn nói, họ liền tiếp nhận, họ liền sửa đổi. Còn nếu họ chỉ là hình thức, chẳng có sự tu dưỡng, họ không chịu sửa đổi, vậy thì bạn có nói nhiều cũng chỉ kết oán. Đạo lý này rất rõ ràng. Cho nên, trong cuộc sống thường ngày, mình không còn được người ta nhắc đến tên nữa là phải cẩn trọng, mình đã bị loại, hết thuốc để chữa rồi.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Bạn nói mà họ không chịu sửa thì bạn đã đắc tội với họ, vậy thì bạn đã kết thêm oan gia rồi. Còn nếu họ chịu sửa mà bạn không nói, vậy thì bạn sai lầm rồi! Cho nên, nhất định phải thấu hiểu những gì nên nói, chỗ nào nên nói và những gì không nên nói, chỗ nào không nên nói.”*** Người nói và người được nói đều có sự tu dưỡng thì không kết thành oan gia. Hai

bên không có tu dưỡng hoặc một trong hai bên có tu, bên còn lại không tu thì cũng kết thành oan gia. Việc này chúng ta phải cẩn trọng! Người ta chịu sửa mà mình không nói hoặc người ta không chịu sửa mà mình vẫn nói thì cả hai tình huống này, chúng ta đều sai rồi. Khổng Lão Phu Tử từng nói: *“Làm người khó”* tức là làm người mà biết đạo lý, biết chuẩn mực làm người, biết làm việc phù hợp thì khó. Sống mà không có chuẩn mực, không có luân thường đạo lý, không có người trên người dưới thì không phải là con người.

Hòa Thượng nói: ***“Người chịu sửa đổi là người chân thật tu hành, bạn không giúp đỡ họ thì bạn có lỗi với họ. Nếu họ không chịu tiếp nhận, không chịu sửa đổi mà bạn nói thì bạn đã kết oán thù với họ. Tương lai, họ sẽ tìm đến báo thù, đời đời kiếp kiếp không thể kết thúc. Hà tất gì phải tìm lấy phiền phức này!”*** Chỗ này chính là đạo lý mà người xưa nói: *“Nhiều việc không bằng ít việc”*. Ít việc mà vẫn rước sự phiền não vào mình thì không bằng không việc gì. Tuy nhiên, trên tinh thần của người tu học Phật pháp, chúng ta cần có tâm mở rộng, sẵn sàng tiếp giúp khi chúng sanh cần, luôn chủ động chứ không bị động.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Phàm phu chúng ta không có trí tuệ. Tổ sư Đại đức có trí tuệ, các Ngài đều tường tận việc gì nên nói, nên làm và việc gì không nên nói, không nên làm. Các Ngài có trí tuệ, nên nói thì nói, không nên nói thì chỉ mỉm cười.”*** Các Ngài không ảo danh ảo vọng, không có tự tư tự lợi nên làm không sai, còn chúng ta cũng làm được nhưng trong lúc làm thì ảo danh ảo vọng nổi lên nên việc làm của chúng ta đã chệch sang hướng khác rồi. Tổ sư Đại đức làm không sai còn phàm phu thì chỉ cần một chút danh lợi, cái ta và cái của ta nổi lên thì liền sai lầm.

Các Ngài dù nói hay không nói đều là tâm chân thành nên luôn mang lại lợi ích chúng sanh. Các Ngài nói ra để giúp chúng sanh sửa lỗi thì đó là lợi ích nhìn thấy rõ ràng, còn nói ra mà chúng sanh kết oán, tạo tội thì các Ngài không nói nữa. Cho nên các Ngài không nói cũng là lợi ích chúng sanh bởi không muốn chúng sanh tạo nghiệp. Phàm phu chúng ta thì khác, dù nói hay không nói đều dính vào tâm tư lợi. Người mình thích thì mình tận tâm giúp đỡ, người không thích thì mình tìm tâm né tránh. Tâm phàm phu của chúng ta không đạt được tâm tùy hỷ công đức,

Hòa Thượng nói: ***“Tùy hỷ là phải có trí tuệ! Không có trí tuệ không làm được! Có trí tuệ chân thật thì sẽ có phương tiện khéo léo dẫn dắt chúng sanh đến với Phật pháp, đến với chuẩn mực Thánh Hiền. Như vậy, tùy hỷ của bạn thành tựu vô lượng vô biên công đức. Không luận là bạn ở thuận cảnh hay nghịch cảnh, thiện duyên hay ác duyên, đều là thành tựu công đức.”*** Không có trí tuệ không thể làm được tùy hỷ. Chúng sanh miệng nói tùy hỷ nhưng thật ra đang tùy tiện. Chúng ta cũng thành tựu, nhưng không phải thành tựu vô lượng công đức mà là thành tựu một đồng phiền não. Làm bất cứ việc gì cũng phiền não. Hòa Thượng nói vui rằng: Lục Tổ gặp Ngũ tổ thì nói: ***“Trong tâm con thường sanh trí tuệ”*** còn chúng ta thì sẽ nói: ***“Trong tâm của con thường sanh phiền não”***. Vì sao? Vì chưa có cơ hội ảo danh ảo vọng thì ảo danh ảo vọng chưa khởi nhưng khi có cơ hội, ảo danh ảo vọng liền nhen nhóm và lớn dần. Nếu không có công phu tu hành thì không có cách gì phát hiện ra được, đến khi có hình tướng rồi thì muốn bỏ đi rất khó, không khác gì chặt một cây lâu năm.

Hòa Thượng từng dạy rằng chúng ta chưa có trí tuệ của Phật Bồ Tát thì hãy mượn trí tuệ của Phật Bồ Tát, hãy mượn cách nói cách làm của Phật Bồ Tát. Mấy chục năm qua tất cả những gì Hòa Thượng dạy, tôi cố gắng làm theo, bảo mọi người làm theo, nên đạt được kết quả rất tốt, chân thật có lợi ích. Tôi biết rõ những điều đó là kiến giải của một bậc tu hành, không phải kiến giải của mình. Cho nên, cốt lõi quan trọng là chúng ta có y giáo phụng hành không? Có nghe lời thật làm không?

Nhiều gia đình đã có trái ngọt, có niềm vui. Hôm qua, có những phụ huynh khóc từ xa, xin đến gặp tôi. Chị nói chị là giảng viên, mong muốn dạy người ta trở thành người tốt, trong lòng khát khao ai đó dạy cho mình làm người vợ tốt, người con tốt, người mẹ tốt và chị không ngờ Khai Minh Đức đã làm việc này từ lâu. Mười năm trước, nếu có ai nói rằng: ***“Nhờ Thầy, con có hạnh phúc an vui”*** thì tôi sẽ trả lời rằng: ***“Hạnh phúc của mọi người phải đổi bằng hạnh phúc của tôi”*** nhưng hiện tại, thì khác, tôi khẳng định rằng: ***“Mọi người có hạnh phúc, an vui là lẽ tất nhiên nếu mọi người chịu làm theo chuẩn mực của Thánh Hiền. Nếu được tiếp nhận tu học Phật pháp thì sẽ đạt được tâm an và cao hơn, còn thoát khỏi sanh tử luân hồi.”***

Rõ ràng chúng ta không có trí tuệ nên mượn nhờ trí tuệ của bậc chân tu hành, Tổ sư Đại đức, của Thánh Hiền thì chúng ta sẽ có phương tiện khéo léo nhất để tiếp độ chúng sanh. Mặc dù tôi không bảo họ ăn chay niệm Phật nhưng hôm qua có người nói với tôi rằng, ban đầu họ học Đệ Tử Quy rồi họ học Phật pháp, nghe pháp, ăn chay, phóng sanh. Họ đã có gia đình hạnh phúc, con cháu ngoan hiền nên tiếp tục nâng cao hơn, tự họ tìm đến học Phật pháp. Vậy mà có người nói tôi là xen tạp, người ta không biết rằng đó chính là phương tiện khéo léo.

Người có trí tuệ mới có phương tiện khéo léo này, chúng ta chưa có trí tuệ thì mượn nhờ trí tuệ của Tổ sư Đại đức. Mấy chục năm nay, tôi chỉ nghe một mình Hòa Thượng Tịnh Không và làm theo Hòa Thượng dạy, bám chặt những gì Ngài hướng dẫn và làm theo. Rõ ràng, chính mình chưa có trí tuệ nhưng nhờ nghe lời làm theo – tức là mượn nhờ trí tuệ của Ngài mà từ đó có được cách làm khéo léo. Hòa Thượng đâu có tổ chức lễ tri ân Cha Mẹ, Ngài không mở các lớp Kỹ năng, Ngài cũng không tổ chức các trại hè, nhưng nhờ sự dạy bảo của Ngài mà chúng ta biết vận dụng như thế nào cho phù hợp nhất với thời đại mình đang sống. Đây chính là phương tiện khéo léo. Chúng ta suốt ngày khuyên họ ăn chay, niệm Phật nhưng họ không nghe, chẳng này, không nói mà họ tự làm.

Hòa Thượng khẳng định: *“Không luận là bạn ở thuận cảnh hay nghịch cảnh, thiện duyên hay ác duyên, đều là thành tựu công đức.”* Chúng ta mở một khu đào tạo nhưng chưa làm thì đã có người phá bĩnh không cho làm. Thay vì 3 năm, 5 năm mới xong nhưng do người ta không cho làm nên việc làm của chúng ta đã viên mãn rồi. Chúng ta có một khu hoạt động năm, sáu năm qua đều rất tốt. Bỗng dưng xuất hiện một người, họ nói rằng chỗ đó là của họ. Tôi nói rằng không sao cả, nếu là của họ thì trả cho họ, mặc dù trước đó chúng ta đã bỏ ra quá nhiều tiền và công sức vào đây. Nếu còn đó thì chúng ta tiếp tục phục vụ chúng sanh, làm mọi việc cần làm để lợi ích chúng sanh còn bây giờ không còn cơ hội để làm nữa thì công việc đáng cả một đời mình phải làm đã sớm viên mãn rồi. Tuy nhiên, điều xót xa nhất không phải là tiền của chúng ta đã bỏ ra mà xót xa nhất đó là chúng sanh không đủ phước để hưởng.

Hòa Thượng nói: *“Bạn không có trí tuệ thì bạn sẽ không có phương tiện khéo léo, vậy thì, có chỗ nào đó mà bạn tùy thuận chúng sanh, bạn lại rước lấy họa hại vô cùng to lớn”*. Chúng ta tưởng mình đang tùy thuận nhưng thật ra đang

roi vào tùy tiện nên rước lấy họa hại. Cho nên người học Phật cần phải học trí tuệ. Giới mới sanh Định, từ Định mới có Trí Tuệ. Không có Giới tức là không có đời sống nghiêm túc, không có đời sống chuẩn mực, luôn vượt qua hàng rào bảo vệ thì làm sao chúng ta được Định. Nếu có thể sống chuẩn mực, nghiêm túc thì tục khắc tâm chúng ta sẽ Định. Tâm Định thì có Trí tuệ chân thật.

Có những người bông chốc có Trí Tuệ nhưng là Trí Tuệ của yêu ma. Vì sao? Vì mọi việc làm của họ vẫn là Tham Sân Si, vẫn là Tự Tư Tự Lợi, vẫn Sát Đạo Dâm, vẫn nói dối, nói lừa dối chiều, nói lời hung ác, nói lời thù dật, không tu Giới Định Tuệ. Người có Trí Tuệ của Phật là mọi việc làm, đối nhân xử thế tiếp vật của họ đều xa rời Tham Sân Si, xa rời Tự Tư Tự Lợi, xa rời Ảo Danh Ảo Vọng, xa rời ý niệm hưởng thụ Năm Dục Sáu Trần. Đây là chỗ rất dễ dàng phân biệt giữa Trí Tuệ của Ma và Phật.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng khuyên nhắc chúng ta phải học tập tấm gương của Tổ Sư Ấn Quang. Cả đời Tổ là tiết kiệm, là tích phước, cả đời Ngài là chân thành đối nhân xử thế tiếp vật, không có một chút hư ngụy./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!